

นิพนธ์ต้นฉบับ

การประเมินหลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน รุ่นที่ 1 พ.ศ. 2544 ของกองเวชกรรมป้องกัน กรมแพทย์ทหารบก

อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์, มัลลิกา ลิ้มจิตรกร และ อรุณา สถิตยอุทธการ

กองการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

ความเป็นมา: หลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน ของกองเวชกรรมป้องกัน กรมแพทย์ทหารบกเป็นหลักสูตร ระยะสั้น 12 สัปดาห์ เปิดให้นายทหารที่ปฏิบัติงานในหน่วยเวชกรรมป้องกันของกองทัพบกเข้ารับการศึกษาระยะสั้นเป็นรุ่นที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2544 หลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วยังไม่มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ **วัตถุประสงค์การวิจัย:** เพื่อประเมินหลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน และติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นที่ 1 พ.ศ. 2544 ของกองเวชกรรมป้องกัน กรมแพทย์ทหารบก ในด้านบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการและผลผลิต **รูปแบบการวิจัย:** การวิจัยเชิงบรรยาย **วัสดุและวิธีการ:** ประชากร จำนวน 67 คน คีชีขาระหว่าง พ.ศ.2547 - 2548 ประกอบด้วยคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรและหรือผู้สอน จำนวน 20 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 12 คน ผู้บังคับบัญชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 20 คน และผู้ร่วมงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 15 คน ใช้แบบประเมินที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ชุด โดยประเมินตามแบบจำลองชิปปี้ ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา **ผลการวิจัย:** จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรมีจำนวนชั่วโมงอยู่ในระดับพอดี การจัดเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทางด้านผลผลิตพบว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านการปฏิบัติงานโดยรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก **สรุป:** ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน ของเวชกรรมป้องกันของกรมแพทย์ทหารบกต่อไป

Key Words: • หลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน • การประเมินหลักสูตร

เวชสารแพทย์ทหารบก 2548;58:273-88.

หลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกันของกองเวชกรรมป้องกัน กรมแพทย์ทหารบก เป็นหลักสูตรระยะสั้น 12 สัปดาห์ เปิดให้นายทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเวชกรรมป้องกันของกองทัพบกเข้ารับการอบรมเป็นรุ่นที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลา 5 ปี ยังไม่มีการพัฒนาหลักสูตรนี้อีกเลย และยังไม่มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

ได้รับต้นฉบับเมื่อ 9 กันยายน 2548 ได้ให้ตีพิมพ์เมื่อ 19 ตุลาคม 2548
ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ พ.อ.หญิง อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์ กองการศึกษา
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400

จึงนับว่าการใช้หลักสูตรยังไม่สมบูรณ์ การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการการศึกษา รวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรว่าผลผลิตของหลักสูตรเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

การติดตามประเมินผลผู้สำเร็จจากหลักสูตรนี้เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบว่า หลังจากสำเร็จจากหลักสูตรนี้ไปแล้ว ได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่ ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ต่อการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมในการนำไปใช้ เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพแก่นายทหารที่ปฏิบัติหน้าที่เวชกรรมป้องกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน และติดตามผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นที่ 1 พ.ศ. 2544 ของกองเวชกรรมป้องกัน กรมแพทย์ทหารบก ในด้านบริบท ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และผลผลิต

คำถามการวิจัย

1. ด้านบริบท

- 1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานหรือไม่
- 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนชั่วโมง รวมตลอดหลักสูตร และจำนวนชั่วโมงในวิชาหลัก และวิชาการ มีความเหมาะสมกับระยะเวลาศึกษาอบรมหรือไม่
- 1.3 การจัดเนื้อหาสาระรายวิชา มีความเหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงหรือไม่

2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า ผู้สอน ผู้เรียน และปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีความพร้อม และเหมาะสมเพียงใด

3. ด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอนของอาจารย์ การวัดและประเมินผลการเรียน การสอน มีความพร้อมและความเหมาะสมเพียงใด

4. ด้านผลผลิต คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จจากหลักสูตรนี้ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด

วัสดุและวิธีการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อประเมินหลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน และติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นที่ 1 พ.ศ. 2544 ของกองเวชกรรมป้องกัน กรมแพทย์ทหารบก โดยทำการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2547-2548

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ประชากร จำนวน 67 คน (ตารางที่ 1) ประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร และหรือผู้สอน

จำนวน 20 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 12 คน ผู้บังคับบัญชา จำนวน 20 คน และผู้ร่วมงานจำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นบางส่วนดัดแปลงมาจากการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2546 ของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ และการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2542 ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ซึ่งใช้แบบจำลองชิปปี้ (stufflebeam 1989:118-35) ในการสอบถามความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อนเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุดหรือเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมากหรือเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลางหรือเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยหรือเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือเหมาะสมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานโดยส่งแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเอง และใช้บริการทางไปรษณีย์บางส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้แจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความพร้อมและความเหมาะสมของหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน วิเคราะห์โดยค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา
3. ค่ามัธยฐานเลขคณิตของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ถือเป็นเกณฑ์ในการแปลความ ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก หรือเหมาะสมมาก
2.50-3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง หรือเหมาะสม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่แจกแบบสอบถามและได้รับคืนมาแบบสมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มประชากร

ประชากร	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	จำนวนที่สมบูรณ์	ร้อยละของจำนวนที่สมบูรณ์
1. คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรและหรืออาจารย์ผู้สอน	34	29	20	58.52
2. ผู้สำเร็จการศึกษา	26	18	12	46.15
3. ผู้บังคับบัญชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปฏิบัติงานอยู่	30	25	20	66.66
4. ผู้ร่วมงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปฏิบัติงานอยู่	30	28	15	50.00
รวม	120	100	67	55.83

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ และผู้สำเร็จการศึกษาด้านบริบท ที่มีต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรและการจัดการเนื้อหาสาระในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร

1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	ระบุความสามารถในการปฏิบัติงานของนายทหารเวชกรรมป้องกันได้		ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้		สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน		ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	
	คณะ	ผู้สำเร็จ	คณะ	ผู้สำเร็จ	คณะ	ผู้สำเร็จ	คณะ	ผู้สำเร็จ
	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ
1. สามารถศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพของทหาร	\bar{X} 4.31	\bar{X} 4.33	\bar{X} 4.06	\bar{X} 4.67	\bar{X} 4.27	\bar{X} 4.25	\bar{X} 4.26	\bar{X} 4.06
2. สามารถแนะนำวิธีการปฏิบัติที่จะปรับปรุงให้สุขภาพของข้าราชการทหารในชุมชนให้ดีขึ้น	3.94	4.27	3.94	4.08	3.93	3.94	3.83	4.06
3. สามารถให้การป้องกันและควบคุมโรค	3.80	4.08	3.83	3.80	4.25	3.94	3.94	4.00
4. สามารถวางแผนอำนวยความสะดวกงานโครงการทางเวชกรรมป้องกันรวมทั้งประเมินผลแผนงานโครงการได้	4.25	4.45	4.25	4.45	3.80	4.25	4.08	3.94
รวม	4.07	4.23	4.02	4.25	4.06	4.09	4.02	4.01

ปานกลาง

ผลการวิจัย

1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย หรือเหมาะสมน้อย

1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด

4. คำถามส่วนที่เป็นแบบปลายเปิด (open - ended) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

จากผลการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกัน และติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 พ.ศ. 2544 ตามรูปแบบชิปปี้ ซึ่งประเมินหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อนเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านบริบท

1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้ง 4 ข้อ จากการสอบถาม 4 ด้าน คือ ด้านระบุความสามารถในการปฏิบัติงานของนายทหารเวชกรรมป้องกัน ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน และเป็นข้อความที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ และผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน (ตารางที่ 2)

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตร และระยะเวลาในการศึกษาอบรม จำนวนชั่วโมงในวิชาหลัก และวิชาการรอง ตามความคิดเห็นของกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ และผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.64 และ 3.60) แต่ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะให้เพิ่มชั่วโมงและระยะเวลาในการศึกษาอบรมให้มากขึ้น (ตารางที่ 3)

1.3 การจัดเนื้อหาสาระในรายวิชาต่างๆ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.72 และ 3.64) เมื่อพิจารณารายวิชาพบว่าคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ มีความคิดเห็นในข้อที่ว่า การจัดสัดส่วนจำนวนชั่วโมงและเนื้อหา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.44) และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าวิชาส่งเสริมสุขภาพ วิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม และการบรรยายพิเศษมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.42 และ 3.17) (ตารางที่ 4)

2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า (ตารางที่ 5) ความพร้อมและความเหมาะสมของของอาจารย์ ผู้เรียน และปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

2.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.99) และด้านผู้เรียน (\bar{X} = 3.59) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีความสนใจและติดตามทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.43, 3.38, 3.36 และ 3.43) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ การตรงต่อเวลา และความมีระเบียบวินัย (\bar{X} = 3.93 และ 3.86) ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.34) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ในระดับมาก คือสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนสะอาดเป็นระเบียบ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และสื่อประกอบการเรียน (\bar{X} = 3.69, 3.54 และ 3.50) สำหรับข้ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือตำราประกอบการศึกษาค้นคว้าและคอมพิวเตอร์สนับสนุน (\bar{X} = 2.92) เท่ากัน) (ตารางที่ 5)

2.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา (ตารางที่ 6) ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนโดยรวมมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.98) ด้านผู้เรียนประเมินตนเองโดยรวมมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.37) เช่นกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความรักและภูมิใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีความตรงต่อเวลาเสมอ (\bar{X} = 4.58 และ 4.50) ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความพร้อม และความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.60) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ตำราประกอบการศึกษาค้นคว้า คอมพิวเตอร์สนับสนุนหนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ มีความพร้อมและความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.08, 2.67 และ 3.42) (ตารางที่ 6)

3. ด้านกระบวนการ (ตารางที่ 7) ความพร้อมและความเหมาะสมของด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ การเตรียมการสอนของอาจารย์และการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน

3.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.62) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ว่าจัดประชุมสัมมนาให้อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.46) ด้านการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.67) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความพร้อมและความเหมาะสมของวิชาการควบคุมโรค วิชาพลศึกษา กรรมวิธีต่างๆ และการบรรยายพิเศษมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.39 และ 3.27 ตามลำดับ) ด้านการเตรียมการสอนของอาจารย์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.05) ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.06) (ตารางที่ 7)

3.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาด้าน การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร	ความคิดเห็น	
	คณะกรรมการดำเนินงาน	ผู้สำเร็จการศึกษา
	\bar{X}	\bar{X}
1. จำนวนชั่วโมงรวมตลอดหลักสูตร 420 ชั่วโมง ใช้เวลาการศึกษา 12 สัปดาห์	3.75	3.50
2. จำนวนชั่วโมงการจัดการเรียนการสอนในวิชาหลัก 348 ชั่วโมง	3.50	3.50
3. จำนวนชั่วโมงการจัดการเรียนการสอนในวิชารอง 37 ชั่วโมง	3.50	3.75
4. จำนวนชั่วโมงเบ็ดเตล็ด 35 ชั่วโมง	3.81	3.67
รวม	3.64	3.60

ตารางที่ 4

1.3 การจัดเนื้อหาสาระในรายวิชา	ความคิดเห็น	
	คณะกรรมการดำเนินงาน	ผู้สำเร็จการศึกษา
	\bar{X}	\bar{X}
1. วิชาการจัดการเวชกรรมป้องกัน 82 ชั่วโมง	3.88	3.75
2. วิชาการส่งเสริมสุขภาพ 78 ชั่วโมง	3.94	3.42
3. วิชาควบคุมโรค 70 ชั่วโมง	3.94	3.50
4. วิชาการบำบัดวิทยา และชีวสถิติ 40 ชั่วโมง	3.81	3.75
5. วิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม 48 ชั่วโมง	3.81	3.17
6. วิชาการสาธารณสุขและอนามัยครอบครัว 30 ชั่วโมง	3.88	4.00
7. วิชาหน้าที่ธุรการ พบ. 10 ชั่วโมง	4.00	3.58
8. วิชาแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ 10 ชั่วโมง	3.88	3.50
9. วิชาพลศึกษา 17 ชั่วโมง	3.50	3.75
10. การบรรยายพิเศษ 7 ชั่วโมง	3.56	3.17
11. เกี่ยวกับการรวมวิธีต่างๆ 14 ชั่วโมง	3.50	4.18
12. การจัดสัดส่วนจำนวนชั่วโมง เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.44	3.91
รวม	3.72	3.64

(\bar{X} = 3.70) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าวิชาหน้าที่ธุรการ พบ. มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.18) ด้านการเตรียมการสอนของอาจารย์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.60) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปฐมนิเทศก่อนสอนวิชาใหม่ทุกครั้ง เนื้อหาที่สอนทันสมัยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม มี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.25, 3.42 และ 3.33) ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.02) ทุกข้อ (ตารางที่ 8)

4. ด้านผลผลิต

4.1 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (ตารางที่ 9)

4.1.1 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ ด้านปัจจัยป้อนเข้า
ที่มีต่อความพร้อมและความเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน และปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

2.1 ด้านอาจารย์ผู้สอน	\bar{X}	SD
1. มีจำนวนเพียงพอ	3.92	0.90
2. มีความรู้ในวิชาที่สอน	4.08	0.76
3. เข้าใจลักษณะของหลักสูตร	3.91	0.83
4. สามารถเลือกเนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน และการวัดผล	4.08	0.64
5. ตรงต่อเวลาในการสอน	3.92	0.76
6. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.08	0.64
รวม	3.99	0.83
ด้านผู้เรียน	\bar{X}	SD
1. มีความเชื่อมั่นและถนัดในวิชาที่เรียน	3.64	0.63
2. มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.43	0.76
3. มีความสนใจและติดตามทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาที่ เรียนเสมอ	3.38	0.87
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.36	0.63
5. สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ดี	3.57	0.65
6. มีความกระตือรือร้นในการเรียน	3.43	0.76
7. มีระเบียบวินัย	3.86	0.66
8. ตรงต่อเวลา	3.93	0.62
รวม	3.59	0.50
ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	SD
1. มีหนังสือคู่มือหลักสูตร	3.30	1.07
2. มีหนังสือคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	3.33	0.786
3. ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสม	3.37	0.89
4. สภาพแวดล้อมของ รร.สร.พบ. สะอาดเป็นระเบียบ	3.69	0.78
5. สถานที่ภายในห้องสมุด	3.46	0.78
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	3.54	0.78
7. ตำราประกอบการศึกษาค้นคว้าเพียงพอ	2.92	0.95
8. มีคอมพิวเตอร์สนับสนุน	2.92	1.04
9. มีหนังสือพิมพ์ วารสาร ต่างๆ	3.15	0.90
10. สื่อ วัสดุประกอบการเรียนการสอนและการบริการ	3.50	0.85
11. การประกอบเลี้ยง	3.42	0.67
12. ที่พัก	3.45	0.82
รวม	3.34	0.00

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาด้านปัจจัยป้อนเข้าที่มีต่อความพร้อมและความเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน และปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

ด้านอาจารย์ผู้สอน	\bar{X}	SD
1. มีจำนวนเพียงพอ	4.00	0.85
2. มีความรู้ในวิชาที่สอน	3.83	0.72
3. เข้าใจลักษณะของหลักสูตร	4.25	0.75
4. สามารถเลือกเนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลได้	4.08	0.79
5. ตรงต่อเวลาในการสอน	3.92	0.67
6. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.83	0.94
รวม	3.98	0.50
ด้านผู้เรียน (ประเมินตนเองขณะที่เรียนหลักสูตรนี้)	\bar{X}	SD
1. มีความเชื่อมั่นและถนัดในวิชาที่เรียน	4.28	0.62
2. มีความรู้และเข้าใจในวิชาที่เรียนเป็นอย่างดี	4.33	0.65
3. มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.42	0.79
4. สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนและอาจารย์เป็นไปด้วยดี	4.17	0.72
5. มีความรักและภูมิใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.58	0.51
6. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติหน้าที่ ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.33	0.78
7. ตรงต่อเวลาเสมอ	4.50	0.67
รวม	4.37	0.28
ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	SD
1. มีหนังสือคู่มือหลักสูตร	3.92	0.90
2. มีหนังสือคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	3.75	0.87
3. ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสม	3.92	1.16
4. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสะอาดเป็นระเบียบ	3.58	1.51
5. สถานที่ภายในห้องสมุด	3.75	0.87
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	4.08	0.67
7. ตำราประกอบการศึกษาค้นคว้าเพียงพอ	3.08	1.08
8. มีคอมพิวเตอร์สนับสนุนเพียงพอ	2.67	0.89
9. มีหนังสือพิมพ์ วารสาร ต่างๆ	3.42	1.00
10. สื่อ วัสดุประกอบการเรียนการสอนและการบริการ	3.50	1.00
11. การประกอบเลี้ยง	3.82	0.75
12. ที่พัก	3.75	1.06
รวม	3.60	0.33

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ ด้านกระบวนการที่มีต่อความพร้อมและความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา การเตรียมการสอนของอาจารย์ และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

3.1 ด้านการบริหารหลักสูตร	คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร	
	\bar{X}	SD
1. จัดประชุมสัมมนาให้อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร	3.46	1.13
2. จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารหลักสูตร	3.92	1.00
3. เตรียมอาคารสถานที่	3.77	1.00
4. เตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย	3.50	1.02
5. เตรียมตำราและเอกสาร	3.79	0.80
6. จัดอาจารย์แต่ละวิชาเหมาะสมกับคุณวุฒิและประสบการณ์	4.08	0.76
7. จัดแผนการเรียนเป็นไปตามคู่มือหลักสูตร	4.00	0.71
8. จัดตารางสอบ และติดประกาศให้ทราบก่อนล่วงหน้า	4.07	0.73
9. การจัดแผนการเรียนมีความเหมาะสม	4.14	0.77
10. การจัดลำดับรายวิชามีความเหมาะสม	3.93	0.73
11. คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจน	4.07	0.83
12. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลชัดเจน	3.93	0.73
13. หลักสูตรให้แนวทางการประเมินปัจจัยนำเข้าได้	3.77	0.44
14. หลักสูตรให้แนวทางการประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้	3.92	0.64
15. หลักสูตรให้แนวทางการประเมินผลผลิตได้	3.85	0.55
16. หลักสูตรให้แนวทางการพัฒนาอาจารย์ได้	3.77	1.09
17. หลักสูตรให้แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้	3.77	1.09
รวม	3.62	0.76

คุณลักษณะส่วนบุคคลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.15) และพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความมีระเบียบวินัยเหมาะสมกับการเป็นนายทหารสัญญาบัตร (\bar{X} = 4.71) รองลงมา คือ การรักษาและดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงแห่งสถาบัน และหน่วยงานที่ตนปฏิบัติอยู่ (\bar{X} = 4.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ (\bar{X} = 3.00)

4.1.2 ความคิดเห็นของผู้ร่วมงานที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.28) และพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย และรักษาดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงแห่งสถาบัน (\bar{X} = 4.55 เท่ากัน)

4.1.3 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.36) และพบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และมีระเบียบวินัย (\bar{X} = 4.58 เท่ากัน)

4.2 ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 10)

4.2.1 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.86) และพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ได้ (\bar{X} = 4.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบันทึกรายงานต่างๆ เกี่ยวกับการระบอดของโรคได้ทันเวลา (\bar{X} = 3.75)

4.2.2 ความคิดเห็นของผู้ร่วมงานที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.18) และพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีคุณธรรมจรรยาบรรณและ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ	คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร	
	\bar{X}	SD
1. วิชาการจัดการเวชกรรมป้องกัน 82 ชั่วโมง	4.00	0.71
2. วิชาการส่งเสริมสุขภาพ 78 ชั่วโมง	3.86	0.66
3. วิชาควบคุมโรค 70 ชั่วโมง	3.39	0.62
4. วิชาการระบาดวิทยา และชีวสถิติ 40 ชั่วโมง	3.86	0.66
5. วิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม 48 ชั่วโมง	3.86	0.66
6. วิชาการสาธารณสุขและอนามัยครอบครัว 30 ชั่วโมง	3.93	0.61
7. หน้าที่รัฐการ พบ. 10 ชั่วโมง	3.86	0.95
8. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 10 ชั่วโมง	3.71	1.14
9. พลศึกษา 17 ชั่วโมง	3.36	1.08
10. กรรมวิธีต่างๆ	3.27	0.65
11. การบรรยายพิเศษ	3.27	0.65
รวม	3.67	0.00

ด้านการเตรียมการสอนของอาจารย์	คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร	
	\bar{X}	SD
1. วางแผนการสอนตามหัวข้อที่สอน และมีเอกสารประกอบการสอน	4.15	0.80
2. เตรียมสื่อการสอนชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	4.15	0.80
3. ปฏิรูประบบก่อนสอนวิชาใหม่ทุกครั้ง	4.00	0.82
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและนำเสนอความรู้	4.00	0.88
5. เนื้อหาที่สอนทันสมัยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย	4.00	0.88
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม	4.07	0.83
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและขอความรู้	4.00	0.96
รวม	4.05	0.28

ด้านการวัดและประเมินการเรียนการสอน	คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร	
	\bar{X}	SD
1. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน	4.15	0.80
2. นำหลักการประเมินผลมาใช้ในการกำหนดระดับคะแนน	4.23	0.73
3. ข้อสอบที่ใช้มีความเหมาะสม ชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา	4.00	1.15
4. นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเสมอ	4.08	0.76
5. ระเบียบการวัดและประเมินผลมีความแน่นอนชัดเจน	3.85	0.90
รวม	4.06	0.20

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาด้านกระบวนการเกี่ยวกับความพร้อม และความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอนของอาจารย์ และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร	
	\bar{X}	SD
1. วิชาการจัดการเวชกรรมป้องกัน 82 ชั่วโมง	4.00	0.77
2. วิชาการส่งเสริมสุขภาพ 78 ชั่วโมง	3.82	0.87
3. วิชาควบคุมโรค 70 ชั่วโมง	3.82	0.87
4. วิชาระบาดวิทยา และชีวสถิติ 40 ชั่วโมง	3.55	1.21
5. วิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม 48 ชั่วโมง	3.55	1.13
6. วิชาการสาธารณสุขและอนามัยครอบครัว 30 ชั่วโมง	3.64	0.92
7. วิชาหน้าที่รัฐการ พบ. 10 ชั่วโมง	3.18	1.08
8. วิชาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 10 ชั่วโมง	3.60	0.97
9. วิชาพลศึกษา 17 ชั่วโมง	3.73	0.79
10. กรรมวิธีต่างๆ	4.00	0.77
11. การบรรยายพิเศษ	3.82	0.84
รวม	3.70	0.09

ด้านการเตรียมการสอนของอาจารย์	คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร	
	\bar{X}	SD
1. วางแผนการสอนตามหัวข้อที่สอน และมีเอกสารประกอบการสอน	4.00	0.95
2. เตรียมสื่อการสอนชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.92	0.79
3. ปฏิรูมนิเทศก่อนสอนวิชาใหม่ทุกครั้ง	3.25	0.97
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและนำเสนอความรู้เสมอ	3.50	1.00
5. เนื้อหาที่สอนทันสมัยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.42	1.16
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม	3.33	1.19
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาและข้อความรู้	3.83	1.19
รวม	3.60	0.71

ด้านการวัดและประเมินการเรียนการสอน	คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร	
	\bar{X}	SD
1. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน	4.08	0.90
2. นำหลักการประเมินผลมาใช้ในการกำหนดระดับคะแนน	3.92	0.90
3. การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบ	4.08	1.08
รวม	4.02	0.00

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานและผู้สำเร็จการศึกษาด้านผลผลิตที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล

4.1 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล	ความคิดเห็น		
	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ร่วมงาน	ผู้สำเร็จการศึกษา
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
1. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	3.00	4.36	4.58
2. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.25	4.27	4.50
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.38	4.05	3.83
4. มีความสามารถเป็นผู้ตามและผู้นำได้เมื่อต้องทำงานเป็นทีม	4.13	4.09	4.33
5. มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี	4.13	4.18	4.42
6. มีความสามารถในการบริหารงานในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างดี	4.38	4.09	4.25
7. มีมนุษยสัมพันธ์สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.00	4.18	4.33
8. มีน้ำใจช่วยเหลือเอื้ออาทรเพื่อนร่วมงาน	3.88	4.18	4.28
9. มีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านส่วนตัวและการปฏิบัติงาน	4.25	4.55	4.42
10. มีระเบียบวินัยเหมาะสมกับการเป็นนายทหารสัญญาบัตร	4.71	4.55	4.58
11. รักษาและดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงแห่งสถาบันและหน่วยงานที่ตนปฏิบัติอยู่	5.57	4.55	4.50
รวม	4.15	4.28	4.36

เคารพสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.45$)

4.2.3 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) และพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีคุณธรรมจริยธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น ($\bar{X}=4.67$ และ 4.50) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบันทึกรายงานต่างๆ เกี่ยวกับการระบาดของโรคได้ทันเวลา ($\bar{X}=3.50$) และสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ในการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X}=3.83$)

วิจารณ์

1. ด้านบริบท

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพของทหาร มีความรู้ ความสามารถในการแนะนำวิธีการปฏิบัติที่จะปรับปรุงให้สุขภาพของประชากรในชุมชนทหารให้ดีขึ้น มีความสามารถในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคได้ ตลอดจนวางแผนอำนวยการประสานงาน

โครงการเวชกรรมป้องกันได้ จากผลการวิจัยพบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สุภาวดี เจริญโชติกุล (2537, 179) แต่เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคการปฏิรูประบบสาธารณสุขของประเทศ และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนชั่วโมงตลอดจน หลักสูตรของแต่ละรายวิชา การจัดเนื้อหาสาระรายวิชา และความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานมาก เช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ยกเว้นการจัดเนื้อหาสาระในบางรายวิชา คือวิชาส่งเสริมสุขภาพ วิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม การบรรยายพิเศษ และการจัดส่วนจำนวนชั่วโมงเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงการจัดสัดส่วนจำนวนชั่วโมงและเนื้อหาสาระในรายวิชาดังกล่าวให้มีความเหมาะสม ทันสมัย ทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิตที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน

	4.2 ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน		
	ความคิดเห็น		
	ผู้บังคับบัญชา	ผู้ร่วมงาน	ผู้สำเร็จการศึกษา
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
1. สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาจากหลักสูตรนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.50	4.36	4.28
2. สามารถให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่บุคคล ครอบครัวของข้าราชการและประชาชนเกี่ยวกับการส่งเสริมและป้องกันโรค	4.13	4.16	4.42
3. สามารถสอน แนะนำ และแก้ปัญหาทางสุขภาพได้	4.25	4.20	4.33
4. สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทุกสถานการณ์	4.25	4.27	4.33
5. สามารถประสานงาน และให้ความร่วมมือกับหน่วยต่างๆ ได้	4.50	4.27	4.42
6. สามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ในการปฏิบัติงานได้	4.00	4.09	3.83
7. บันทึกรายงานต่างๆ เกี่ยวกับการระบาดของโรคได้ทันเวลา	3.75	4.09	3.50
8. สามารถสนับสนุนและร่วมทำวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพ และการส่งเสริมป้องกันโรค	3.88	4.00	4.17
9. สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองได้	4.00	4.18	4.25
10. สามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น	4.38	4.00	.50
11. สามารถดำเนินการส่งกลับผู้ป่วยได้	4.14	4.00	4.17
12. มีคุณธรรม จริยธรรม และเคารพในสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.38	4.45	4.67
13. มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานในหน้าที่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้	3.88	4.27	4.67
รวม	3.86	4.18	4.24

2.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร

2.1.1 ด้านความพร้อมและความเหมาะสมของอาจารย์เกี่ยวกับจำนวนอาจารย์ ความรู้ความสามารถในการสอน ตรงต่อเวลาในการสอนและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ส่วนใหญ่มีความพร้อมและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.1.2 ด้านความพร้อมของผู้เรียน และความเหมาะสมของผู้เรียน เห็นว่าข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ การตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนเป็นทหารและประพฤติปฏิบัติตัวเช่นนี้อยู่แล้ว แต่มีข้อที่คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ เห็นว่าผู้เรียนควรปรับปรุงและพัฒนาตัวเองให้มีความเหมาะสม อย่างยิ่งคือการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ให้ความสนใจและตั้งใจเรียน ทำความเข้าใจกับบทเรียนอย่าง

สม่ำเสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความกระตือรือร้นในการเรียนให้มากกว่านี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านเวชกรรมป้องกันโดยตรง ไม่แน่ใจว่าเรียนจบแล้วจะได้กลับไปปฏิบัติงานในหน้าที่นี้หรือไม่ จึงเห็นว่าการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษ้อบรม ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน

2.1.3 ความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเกือบทุกข้อ เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งให้ผู้เรียนได้ใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องเรียน สื่ออุปกรณ์ต่างๆ การประกอบเลี้ยงที่เหมาะสมจะเป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อม

และความเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน ตัวผู้เรียนเอง และปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เห็นว่าด้านปัจจัยป้อนเข้าบางข้อมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ

3. ด้านกระบวนการ

3.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรฯ

การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ การเตรียมการสอนของอาจารย์ และการตรวจประเมินผลการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการบริหารหลักสูตรข้อที่ว่าจัดประชุมสัมมนาให้อาจารย์และ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ คือวิชาควบคุมโรค วิชาพลศึกษา กรรมวิธีต่างๆ และการบรรยายพิเศษ มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

จากความคิดเห็นดังกล่าวทำให้ทราบว่าการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพราะการประเมินหลักสูตรนันทนาการเวชกรรมป้องกันนี้เป็นการประเมินหลังการดำเนินการ (Summative Evaluation) และประเมินหลักสูตรทั้งระบบเพื่อหาประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมถูกต้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตรเพียงใด มีอุปสรรคใดเกิดขึ้น หากมีข้อบกพร่องจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข (สังต์ อุทรานนท์. 2527)

3.2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา

ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ การเตรียมการสอนของอาจารย์และการวัดประเมินผลการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้านมีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหน้าที่การทางการแพทย์ มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการเรียนการสอนของอาจารย์ในข้อที่ว่าปฐมนิเทศก่อนสอนวิชาใหม่ทุกครั้ง เนื้อหาที่สอนทันสมัยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม มีความพร้อมและความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านผลลัพธ์

4.1 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

4.1.1 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลโดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เช่น ความมีระเบียบวินัยเหมาะสมกับการเป็นนันทนาการสัญญาบัตร รักษาดำรงไว้ ซึ่งชื่อเสียงแห่งสถาบันและหน่วยงานที่ตนปฏิบัติอยู่ ส่วนข้อที่พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางคือความรับผิดชอบต่อหน้าที่ซึ่งเห็นว่าคุณสำเร็จการศึกษาควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

4.1.2 ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เช่น สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาจากหลักสูตรนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ สามารถประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ได้ สามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น และมีคุณธรรมจริยธรรม เคารพในสิทธิมนุษยชน ส่วนข้อที่พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือความสามารถในการบันทึกรายงานต่างๆ เกี่ยวกับการระบาดของโรคได้ทันเวลา และให้การสนับสนุนร่วมทำวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลง

4.2 ความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

4.2.1 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดตรงกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านส่วนตัวและการปฏิบัติงาน

4.2.2 ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เช่นเดียวกัน

4.3 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา

4.3.1 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าข้อที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่แตกต่างกับผู้บังคับบัญชา อาจเป็นเพราะว่าผู้บังคับบัญชามีความคาดหวังสูง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้สำเร็จการศึกษาต้องยอมรับฟังและนำไปปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการกระทำของตนเอง ให้ประจักษ์ซึ่งจะเป็นผลดีต่อตนเองต่อไป

4.3.2 ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด คือ มีคุณธรรมจริยธรรมเคารพในสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

สามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตนเองให้ดีขึ้น ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางคือ การบันทึกรายงานต่างๆ เกี่ยวกับการระบาดของโรคได้ทันเวลา ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาจะได้พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุป

จากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ วางแผนพัฒนาหลักสูตรนายทหารเวชกรรมป้องกันหลายประการในแต่ละด้าน คือ ด้านบริบทเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรควรกำหนดให้เป็นหน่วยกิต และเพิ่มปรัชญาของหลักสูตร ปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชาให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เช่น การส่งเสริมสุขภาพ วิทยาการระบาด การวิจัยเบื้องต้น และเพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรมให้มากกว่า 12 สัปดาห์ ด้านปัจจัยป้อนเข้าเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่ควรได้รับการปรับปรุง คือ ห้องสมุด จำนวนตำราประกอบการศึกษา และจำนวนของคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ด้านกระบวนการในการบริหารจัดการหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาให้อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร ด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

1. โชติ เพชรชื่น. (2537). เทคนิคการประเมินหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
2. พรทิพย์ อาจณรงค์. (2525). การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
3. รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2535). วิธีวิจัยการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนภาพพิมพ์.
4. วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
5. สงัด อุทรานนท์. (2528). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : เซ็นเตอร์พับลิคเคชั่นการพิมพ์.
6. สมสมร เทพนาโสมนัสส์. (2532). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พุทธศักราช 2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
7. สุวณิ ชาศรีวัฒน์. (2536). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528. ของกองงานวิทยาลัยกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
8. สุกาวดี เครือโชติกุล. (2537). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2531 ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
9. ปราณี เทียมใจ และดลนภา หงษ์ทอง. (2545). การพัฒนาหลักสูตรการพยาบาลครอบครัว ประมวลการประชุมวิชาการ เรื่อง พยาบาลชุมชนในระบบสุขภาพใหม่ 4 - 6 ก.ค. 45. โดยคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่
10. อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์. (2541). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
11. Stufflebeam, D.L. (1989). "The CIPP Model for program Evaluation." In Madaus, G.F., Scriven, N. and Stufflebeam, D.L.(ed.) Evaluation Models : Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation pp. 118-135. Boston : Kluwer-Nijhoff publishing.

The Evaluation of Preventive Medicine Military Officer Program and the Follow - up Study of the Graduates Class I (BE. 2544), Preventive Medicine Division, Royal Thai Army Medical Department

Uthaiwan Pongboriboon, Mallika Limjitakorn and Ornousa Sathityudhakarn

Academin Division, The Royal Thai Army Nursing College.

Background: The Preventive Medicine Military Officer Program has been opened for short duration (12 weeks) and class I was established in BE. 2544 of which the Preventive Medicine Division, Royal Thai Army Medical Department was responsible. Nevertheless, this program has not been evaluated systemically. **Objectives:** The purposes of this study were to evaluate the Preventive Medicine Military officer Program and to follow-up the graduates, class (BE.2544) of which the Preventive Medicine Division, Royal Thai Army Medical Department was responsible. The CIPP Model was utilized to evaluate the program in terms of Context, Input, Process and Product. **Population and Setting:** The population of this study was to totally 67 that included 20 committees of program implementation, 12 graduates, and 20 of their supervisors and 15 of their colleagues. **Materials and Method:** The researchers development 4 questionnaires, which were tested for content validity by experts. Descriptive statistical analyses were performed, including frequency distribution, mean and standard deviation, as well as context analysis. **Results:** For the context evaluation, the objectives of the program were clear, appropriate, applicable, and coherent with institutional need in the high level. Also, the numbers of hours for the main subjects were arranged appropriately and the subjects were appropriate, The sequences of contents were also appropriate. For the input evaluation, the instructors and the students were appropriate and ready in the high level, but the teaching-learning facilitators were appropriate and ready moderately. For the process evaluation, the committees' opinions in relation to program management were appropriate in high level. For the product evaluation, the opinions of the graduated, their supervisors, and their colleagues were coherent in the personal characteristics and working performance in moderate to high level. **Conclusion:** The results of the study will be helpful to improve the preventive Medicine Military Officer Program in the next year.

Key Words: • Preventive Medicine Military Officer Program • Curriculum Evaluation

RTA Med J 2548;58:273-88.

